

Nr 131.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående pension åt vissa i statens tjänst anställda personer; given Stockholms slott den 24 februari 1939.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla de förslag, om vilkas avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen under punkterna 1:o—8:o hemställt.

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Ernst Wigforss.

Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 24 februari 1939.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WESTMAN, WIGFORSS, MÖLLER, ENGBERG, SKÖLD, QUENSEL, FORSLUND, ERIKSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Wigforss, anmäler uppkomna frågor om pension åt i det följande angivna, i statens tjänst anställda personer och anför därvid:

1:o.

Skrivbiträdet vid svenska beskickningen i Haag, vicekonsuln Gustaf G:son Björlin. Av handlingarna i ärendet inhämtas, att Björlin är född den 12 augusti 1873 och således 65 år gammal; att han under tiden april—november 1917 varit anställd såsom biträde vid svenska beskickningens i Petrograd B-avdelning (för tillvaratagande av tyska och österrikiska intressen i Ryssland under kriget), varunder han någon tid tjänstgjort såsom t. f. vicekonsul i Astrakan;

att han under tiden 15 maj 1918—31 maj 1919 innehåft anställning hos statens industrikommission;

att han under tiden 25 november 1919—17 januari 1920 tjänstgjort i utrikesdepartementets arkiv samt därefter intill utgången av september månad 1920 stått till utrikesdepartementets förfogande för tjänstgöring därstädes;

att han sedan den 1 oktober 1920 varit och fortfarande är anställd vid svenska beskickningen i Haag såsom skrivbiträde, dock att han under år 1921 varit förordnad att uppehålla en befattning såsom extra kanslist vid beskickningen, vilken befattning indragits från och med den 1 januari 1922;

att han den 25 maj 1929 av ministern för utrikes ärendena förordnats att vara olönad kanslist vid sistnämnda beskickning samt genom Kungl. Maj:ts beslut den 9 september 1938 tillagts vicekonsuls namn;

samt att han sedan den 1 juli 1924 uppburit årligt arvode, varå några tilläggsförmåner ej utgått, till belopp av 3,600 floriner för år, motsvarande i svenskt mynt i medeltal omkring 5,360 kronor för år under åren 1924—1930 och omkring 8,600 kronor för år under tiden därefter.

Med skrivelse den 22 november 1938 har *utrikesdepartementet* till finansdepartementet översänt en från Björlin till ministern för utrikes ärendena inkommen ansökning om pension från och med den 1 juli 1939, därvid utrikesdepartementet bland annat framhållit, att Björlin under sin anställning vid beskickningen i Haag haft arbetsuppgifter och tjänståligganden motsvarande vad som vid beskickningar åvilade befattningshavare i kanslists lönegrad (B 12) samt att Björlin åtnjöte avlöningsförmåner ungefär motsvarande vad som tillkomme dylik befattningshavare.

Statskontoret har tillstyrkt utverkande av pension åt Björlin till belopp av 1,452 kronor för år och därvid beträffande beräkningen av pensionsbeloppet anfört, bland annat, följande:

Med hänsyn till arten av Björlin åliggande arbetsuppgifter anser statskontoret honom närmast vara att jämföras med icke-ordinarie befattningshavare i 12 lönegraden vid allmänna civilförvaltningen. Med utgångspunkt från pensionsunderlaget för manlig icke-ordinarie tjänsteman i berörda lönegrad, 2,304 kronor, vilket belopp — på sätt i tidigare liknande fall plägat ske — torde bära reduceras med 10 procent, motsvarande icke erlagda pensionsavgifter, skulle den årliga pensionen för Björlin, vilken vid beräknad avgång ur tjänst synes kunna åberopa en anställningstid i statens tjänst av 21 år, kunna bestämmas till $\frac{21}{30}$ av sålunda uppkommet belopp eller till 1,452 kronor.

Med biträdande av statskontorets förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att skrivbiträdet vid svenska beskickningen i Haag, vicekonsuln Gustaf G:son Björlin må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1,452 kronor.

2:o.

Kamreraren vid arméns centrala beklädnadsverkstad, majoren i armén Carl Samuel Andreas Sandberg. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Sandberg är född den 29 oktober 1871 och således 67 år gammal;

att han från och med den 1 juli 1923 tjänstgjort och alltjämt tjänstgör såsom kamrerare vid arméns centrala beklädnadsverkstad, därvid han under tiden intill den 14 juni 1924 i egenskap av kapten å aktiv stat vid Hälsinge regemente varit kommenderad att tjänstgöra å nämnda befattning;

att han sistnämnda dag avgått från kaptensbeställningen å aktiv stat med rätt till pension, i samband varmed han inträtt i Hälsinge regementes reserv samt utnämnts till major i armén;

att han beräknas komma att lämna sin befattning vid beklädnadsverkstaden med utgången av september månad 1939;

att han under tiden 1 mars 1928—12 oktober 1932 jämsides med kamrerarbefattningen uppehållit befattningen såsom verkstadsintendent vid beklädnadsverkstaden;

att Sandberg, som under sin tjänstgöring vid beklädnadsverkstaden till och med den 13 juni 1924 åtnjutit kaptens å aktiv stat avlöningsförmåner, under tiden därefter — förutom kaptenspensionen, 4,512 kronor för år jämte dyrtidstillägg — i egenskap av kamrerare åtnjutit arvode, varå dyrtidstillägg ej utgått, med 4,200 kronor för år under tiden till och med den 31 december 1935 och med 4,500 kronor för år från och med ingången av år 1936;

samt att han härförutom under förenämnda tid 1 mars 1928—12 oktober 1932, varunder han tillika tjänstgjort såsom verkstadsintendent, åtnjutit dagarvode med 4 kronor för dag jämte dyrtidstillägg.

Arméförvaltningens intendentur- och civila departement hava hemställt om utverkande åt Sandberg, utöver honom såsom kapten tillkommande pension, av tilläggs pension såsom kamrerare vid arméns centrala beklädnadsverkstad med 504 kronor för år och därvid anfört följande:

Officerare och underofficerare, vilka avgått från aktiv stat med pension och fyllnadspension samt tillträtt arvodesbefattning, avsedd att bestridas av pensionerad personal, hava, såvitt departementen hava sig bekant, icke tillerkänts särskild pension på grund av tjänstgöring i arvodesbefattning.

Här ifrågavarande kamrerarbefattning har emellertid icke varit avsedd att bestridas av pensionär utan torde få anses vara jämställd med vissa icke-ordinarie befattningar inom den civila förvaltningen.

Vid sådant förhållande och då Sandberg den 30 september 1939, då han lämnar kamrerarbefattningen, kommer att hava innehaft densamma i mer än 16 år, synes det skäligt, att Sandberg, utöver honom på grund av hans förutvarande militära anställning tillkommande pensionsförmåner, kommer i åtnjutande av viss årlig tilläggs pension.

Vad angår beloppet av en dylik tilläggs pension vilja departementen föreslå, att detsamma bestämmes till 504 kronor eller samma belopp, varmed tilläggs pension av 1931 års riksdag tilldelats förre domänofficeren i östra arméfördelningens stab, översten i armén friherre G. D. Leuhusen (prop. nr 51, p. 1; bankoutsk. utl. nr 27, p. 41; riksd. skr. nr 202, p. 36). Visserli-

gen kunde Leuhusen åberopa en tjänstgöringstid i arvodesbefattning av omkring 21 år, men å andra sidan uppgick hans arvode till allenast 3,480 kronor för år jämte dyrtidstillägg.

Statskontoret har i avgivet utlåtande förklarat sig icke vilja göra erinran mot arméförvaltningens intendentur- och civila departements förslag.

Med biträdande av det föreliggande förslaget hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att kamreraren vid arméns centrala beklädnadsverkstad, majoren i armén Carl Samuel Andreas Sandberg må från och med månaden näst efter den, varunder han lämnar kamrerarbefattningen, under sin återstående livstid uppbära — utöver honom författningsenligt tillkommande pension — tilläggs pension från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. till belopp av 504 kronor för år.

3:o.

Förre daglönaren vid Karlskrona örlogsvarv Johan Otto Olsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Olsson är född den 6 december 1880 och alltså 58 år gammal;

att han innehaft anställning såsom daglönare vid ingenjördepartementet vid Karlskrona örlogsvarv under omkring 25 år 10 månader eller under tiden 28 mars 1903—5 april 1913 och 2 september 1913—30 juni 1929, vid vilken sistnämnda tidpunkt han entledigats från sin anställning såsom övertalig till följd av de i samband med 1925 års försvarsorganisation vidtagna personalindragningarna;

att han vid avgången ur tjänst erhållit avskedsersättning med 6,000 kronor i enlighet med bestämmelserna i kungörelsen den 15 januari 1926 (nr 10) angående förtidspension och avskedsersättning åt vissa övertaliga civila löntagare vid armén och marinen;

att han jämlikt ett den 19 oktober 1936 utfärdat läkarintyg lider av kroniskt eksem å båda händerna och att hans arbetsförmåga i följd härav blivit så nedsatt, att han icke är i stånd att försörja sig genom arbete;

samt att Olsson, vilken har försörjningsplikt gentemot hustru och en minderårig dotter, saknar annan nämnvärd tillgång än en mindre jordbruksfastighet, som år 1936 taxeringsvärderats till 4,000 kronor samt är behäftad med inteckningsskuld å 3,000 kronor, och att han befinner sig i bekymmersamma ekonomiska omständigheter.

Då för erhållande av förtidspension enligt förenämnda kungörelse den 15 januari 1926 (nr 10) för den personalgrupp, Olsson tillhört, erfordras att vid avgången ur tjänst hava uppnått en levnadsålder av 50 år samt en sammanlagd anställningstid i statens tjänst av 15 år, har Olsson, som vid av-

gången den 30 juni 1929 uppnått en levnadsålder av omkring 48 $\frac{1}{2}$ år och innehade en sammanlagd anställningstid av omkring 25 år 10 månader, uppfyllt villkoren för förtidspension med avseende å tjänstetidens längd men däremot icke i fråga om uppnådd levnadsålder.

Med anledning av en till 1937 års riksdag avlåten motion (I: 122) om beviljande av en årlig pension åt Olsson anförde *bankoutskottet* (bankoutsk. utl. nr 23, p. 5) följande:

I de enstaka undantagsfall, då riksdagen tidigare medgivit pension åt anställningshavare vid försvarsväsendet, som avskedats på grund av 1925 års försvarsbeslut och i samband därmed tillerkänts avskedsersättning, har vederbörande redan vid avskedstillfället lidit av sjukdom, som i och för sig bort föränleda beviljande av sjukpension. I sådana fall då angivna förutsättning icke förelegat har riksdagen däremot ställt sig avvisande mot beviljande av pension. Denna restriktiva ståndpunkt har föränletts av faran för de vittgående konsekvenser, som eljest skulle kunna uppkomma.

Av utredningen i förevarande ärende framgår, att Olsson vid avgången ur tjänst år 1929 tillerkänts avskedsersättning med 6,000 kronor samt att den sjukdom, varav han nu lider, icke yppats under hans tjänstgöring. Med hänsyn härtill och under åberopande av det ovan anförda finner utskottet sig icke kunna förorda, att åtgärd vidtages i motionens syfte. Utskottet har därmed icke velat bestrida, att starka billighetsskäl tala för att Olsson, som efter en lång anställningstid i statens tjänst vid jämförelsevis hög ålder avskedats på grund av organisationsförändring, beredes någon pension av statsmedel, då han nu på grund av sjukdom icke längre kan försörja sig. Denna fråga synes emellertid enligt utskottets mening med hänsyn till dess principiella betydelse i första hand böra upptagas till prövning av Kungl. Maj:t.

I enlighet med bankoutskottets hemställan fann *riksdagen* (riksd. skr. nr 438) motionen icke föränleda någon riksdagens åtgärd.

I en till Kungl. Maj:t ställd skrift har Olsson därefter anhållit att komma i åtnjutande av pension till högsta möjliga belopp och därvid, i anledning av vad bankoutskottet anför, överlämnat ett av tolv förutvarande arbetskamrater vid örlogsvarvet i juli månad 1937 utfärdat intyg, av vilket inhämtas, att Olsson redan under sin anställning vid varvet och även vid tidpunkten för entledigandet lidit av kroniskt eksem å båda händerna.

I utlåtande över nu nämnda ansökning har *marinförvaltningen* — med överlämnande av yttrande från *tjänstförrättande chefen för Karlskrona örlogsvarv*, däri vitsordats, att Olsson redan under sin tjänstetid vid örlogsvarvet besvärats av förenämnda sjukdom — anför i huvudsak följande:

I ärendet kan icke anses tillförlitligen styrkt, att Olsson vid sitt avsked lidit av sådan sjukdom, som i och för sig bort föränleda beviljande av sjukpension. I likhet med utskottet finner marinförvaltningen emellertid starka billighetsskäl tala för att sökanden, som efter en lång anställningstid i statens tjänst vid jämförelsevis hög ålder avskedats på grund av organisationsförändring, beredes någon pension av statsmedel, då han, såsom av läkarintyg framgår, på grund av sjukdom numera ej är i stånd att försörja sig.

Marinförvaltningen anser, att, i händelse av bifall till sökandens framställning, pensionen bör bestämmas till ett belopp av 900 kronor för år, att utgå från och med den 1 juli 1938 utan avdrag för uppburen avskedsersättning.

Statskontoret har anfört följande:

Beträffande tidigare fall, då pension av riksdagen medgivits anställningshavare vid försvarsväsendet, som avskedats på grund av 1925 års försvarsbeslut och i samband därmed tillerkänts avskedsersättning enligt kungörelsen den 15 januari 1926, nr 10, må nämnas, att 1932 års riksdag tillerkänt vardera av förra daglönarna vid flottan N. I. Landgren (prop. nr 242; bankoutsk. utl. nr 30, p. 41; riksd. skr. nr 227, p. 37) och K. T. Håkansson (motion I: 94; bankoutsk. utl. nr 30, p. 42; riksd. skr. nr 227, p. 38) årlig pension å 444 kronor. Vidare har förre daglönaren A. Hj. Gustafsson genom beslut av 1933 års riksdag beviljats en pension av 600 kronor för år (motion II: 228; bankoutsk. utl. nr 34, p. 53; riksd. skr. nr 271) samt förre timlönaren S. Svensson av 1934 års riksdag tillerkänts en årlig pension av 444 kronor (motion II: 442; bankoutsk. utl. nr 12, p. 26; riksd. skr. nr 138). I de tre förstnämnda fallen har antingen förutsättning för sjukpension ansetts vara för handen eller ock sjukdom konstaterats i tjänsten. I det sistnämnda fallet har, förutom ömmande omständigheter, såsom skäl åberopats, att vederbörande vid sitt entledigande uppnått en levnadsålder, som med allenast omkring 2 månader understigit den ålder, vid vilken han skulle varit berättigad till förtidspension.

Under erinran härom vill statskontoret beträffande nu föreliggande fall uttala, att enligt ämbetsverkets mening omständigheterna icke kunna anses sådana, att tillräckliga skäl för pension äro för handen. Statskontoret finner sig förty och med hänsyn jämväl till de av bankoutskottet i ärendet framhållna konsekvenserna förhindrat att tillstyrka bifall till den förevarande framställningen.

Enär billighetsskäl måste anses tala för, att Olsson kommer i åtnjutande av pension för återstående livstiden, och då ett medgivande härutinnan med hänsyn till i ärendet föreliggande särskilda förhållanden — Olssons långa tjänstetid, hans ålder vid entledigandet, tidpunkten för uppkomsten av den sjukdom, varav han lider, jämte ömmande omständigheter av ekonomisk art — icke torde kunna medföra några nämnvärda konsekvenser, förordar jag, att förslag förelägges riksdagen om beredande åt Olsson av pension. Denna torde skäligen böra bestämmas till 600 kronor för år, att utgå från och med den 1 juli 1939 och utan avdrag för uppburen avskedsersättning.

Under åberopande av vad sålunda anförts hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre daglönaren vid Karlskrona örlogsvarv Johan Otto Olsson må från och med den 1 juli 1939 under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 600 kronor.

4:o.

Lärarinnan vid dövstumundervisningsväsendet Agnes Fredrika Matilda Broman. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Broman är född den 15 februari 1875 och således 64 år gammal;

att hon från sommaren 1898 till augusti månad 1910 varit slöjdläroinna vid Hallands läns folkhögskola;

att hon varit anställd såsom handarbetsläroinna vid förutvarande andra dövstumskoldistriktets skola i Växjö från och med den 1 oktober 1910 till och med den 30 juni 1938, då i samband med statens övertagande av dövstumundervisningsväsendet nämnda skola ombildats till statens fortsättnings-skola i Växjö för dövstumma;

att Broman, som efter den 30 juni 1938 på grund av sin ålder ej kunnat erhålla ordinarie anställning vid statens läroanstalter för dövstumma, av skolöverstyrelsen med stöd av Kungl. Maj:ts bemyndigande förordnats att från och med den 1 juli 1938 tills vidare intill utgången av juni månad 1939 uppehålla en befattning såsom arbetsläroinna vid den nyss omförmälda ny-inrättade fortsättnings-skolan i Växjö för dövstumma;

att arbetstiden för Broman vid dövstumskoldistriktets skola, där hon vid sidan av tjänstgöringen såsom läroinna tillika biträtt med sömnad för skolans räkning, uppgått till i medeltal 40 timmar i veckan;

samt att hennes avlöningsförmåner under de senare åren av anställningen vid sistnämnda skola utgjort — inberäknat vissa naturaförmåner — omkring 2,750 kronor för år.

I samband med statens övertagande av dövstumundervisningsväsendet från och med den 1 juli 1938 medgav 1938 års riksdag, att anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. finge tagas i anspråk för bestridande av kostnader för pensioner och tilläggs-pensioner till vissa förutvarande befattningshavare vid dövstumundervisningsväsendet och deras efterlevande. Enär Broman av vederbörande dövstumskoldistrikt icke pensionerats före den 1 juli 1938 och icke är pensionsberättigad på grund av anställningen i statens tjänst under tiden 1 juli 1938—30 juni 1939, är erforderligt, att frågan om pension åt Broman upptages i särskild ordning.

Statskontoret och *skolöverstyrelsen*, som enligt därom av Kungl. Maj:t erhållet uppdrag gemensamt avgivit infortrat förslag i fråga om pension åt Broman, hava därvid hemställt, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva, att Broman finge från och med den 1 juli 1939 komma i åtnjutande av en årlig pension till belopp av 1,500 kronor jämte dyrtidstillägg. Beträffande beräkningen av pensionsbeloppet hava ämbetsverken anfört, bland annat, följande:

Vid bestämmandet av det pensionsbelopp, som bör tillkomma Broman, torde det naturligaste vara att utgå från de pensioneringsgrunder, som skulle hava tillämpats av det ifrågavarande dövstumskoldistriktet, därest detsam-

ma haft att besluta i fråga om Bromans pensionering. Enligt vad införskaffad utredning utvisar torde man kunna antaga, att Broman skulle av distriktet hava tilldelats en pension, som till beloppet motsvarar 60 procent av hennes avlöningsförmåner. Då dessa uppgått till 2,743 kronor för år, skulle pensionen med angivna beräkningsgrund komma att utgöra 1,646 kronor. Emellertid synes det ämbetsverket lämpligt och skäligt, att dyrtidstillägg medgives utgå å hennes pension i enlighet med vad som gäller för f. d. befattningshavare i statens tjänst. Enligt gängse beräkningsgrunder torde pensionsbeloppet i anledning härav böra reduceras med 10 procent eller sålunda efter lämplig avrundning till 1,500 kronor för år.

Med biträdande av ämbetsverkens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att lärarinnan vid dövstumundervisningsväsendet Agnes Fredrika Matilda Broman må från och med månaden näst efter den, varunder hon avgår ur tjänst, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 1,500 kronor.

5:o.

Städerskan vid tekniska gymnasiet i Örebro Ida Lovisa Jansson, född Fredberg. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Jansson, som är änka sedan år 1923, är född den 3 augusti 1863 och således 75 år gammal;

att hon sedan år 1904 eller alltså under mer än 34 år varit anställd såsom städerska vid tekniska gymnasiet i Örebro;

att Janssons dagliga arbetstid utgjort 3 à 4 timmar;

att hennes ersättning för städningsarbetet under åren 1933—1937 utgjort i medeltal omkring 800 kronor för år;

samt att Jansson, sedan hon blivit änka, haft sin försörjning uteslutande av inkomsten av nyssnämnda städningsarbete ävensom av en pension å 350 kronor för år jämte dyrtidstillägg, vilken pension hon åtnjuter från Örebro stad på grund av mannens anställning såsom kommunalarbetare hos staden.

Styrelsen för tekniska gymnasiet i Örebro har — med förmålan att Jansson ansetts icke kunna tillerkännas pension enligt gällande bestämmelser rörande pensionering av arbetare i statens tjänst — hemställt, att pension till skäligt belopp måtte utverkas åt Jansson genom framställning till riksdagen.

Skolöverstyrelsen har hemställt om beredande av pension åt Jansson till belopp av 528 kronor för år.

Statskontoret har — under hänvisning till 1938 års riksdags beslut angående pension åt fyra vid riksförsäkringsanstalten anställda städerskor (prop. nr 244, p. 7; bankoutsk. utl. nr 31, p. 9; riksd. skr. nr 194) — tillstyrkt utverkande av pension åt Jansson. Med hänsyn till Janssons löneförmåner ävensom till hennes dagliga arbetstid har ämbetsverket ansett, att pensionen icke

borde bestämmas till högre belopp än som skett i nyssnämnda fall eller till 360 kronor.

Även jag finner skäligt, att pension utverkas åt Jansson. Med hänsyn till Janssons långa anställningstid vill jag förorda, att pensionen bestämmes till något högre belopp än statskontoret ifrågasatt, förslagsvis 408 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att städerskan vid tekniska gymnasiet i Örebro Ida Lovisa Jansson, född Fredberg, må från och med månaden näst efter den, varunder hon lämnar sin anställning, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 408 kronor.

6:o.

Förre lotslärlingen vid Öregrunds lotsplats Leonard Konstantin Höijer.

Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Höijer är född den 28 maj 1878 och således 60 år gammal;

att han den 5 oktober 1907 inträtt i lotsverkets tjänst såsom lotslärling vid Örskärs lotsplats;

att han varit extralots vid samma lotsplats från och med år 1915 intill utgången av år 1931, då lotsplatsen indragits;

att han från och med den 1 januari 1932 till och med den 31 augusti 1938, då han på grund av ohälsa avgått ur tjänst, varit lotslärling vid Öregrunds lotsplats och därunder huvudsakligen tjänstgjort såsom extra biträde å fyrskepp och vid fyrplatser, senast vid Djurstens fyrplats;

att han under sin anställningstid vid lotsverket under kortare tider jämväl innehaft förordnanden såsom lotsförman vid Örskärs lotsplats, fyrbiträde vid Örskärs fyrplats och fyrvaktare vid Djurstens fyrplats;

att Höijer under största delen av sin tjänstgöring såsom extralots — i varje fall från och med år 1919 — åtnjutit avlöning jämlikt av lotsstyrelsen fastställd stat, s. k. extralotsarvode, ävensom, då han varit intagen i lotsningstur, andel i lotspenningar;

att hans sammanlagda avlöningsförmåner under åren 1919—1937 varierat mellan omkring 3,400 kronor och 1,500 kronor för år samt under åren 1933—1937 utgjort i medeltal omkring 1,640 kronor för år;

samt att Höijer utöver sin anställning i lotsverkets tjänst icke innehaft någon statsanställning och att anställningen vid lotsverket utgjort hans huvudsakliga sysselsättning och förvärvskälla.

Höijer har hos Kungl. Maj:t anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Lotsstyrelsen har i avgivet utlåtande anfört, att enär Höijer utfört ett väl vitsordat arbete i lotsverkets tjänst under den långa tiden av omkring 31 år och då han på grund av sin höga ålder och ohälsa icke torde kunna erhålla

annan sysselsättning, det syntes styrelsen skäligt, att han erhöle pension av statsverket, att utgå från och med den 1 september 1938. Tillika har lotsstyrelsen föreslagit, att pensionen åt Höijer måtte bestämmas till 1,092 kronor för år, motsvarande två tredjedelar av medelinkomsten för Höijer under åren 1933—1937.

Jämväl *statskontoret* har tillstyrkt pension åt Höijer. Beträffande pensionsbeloppets storlek har statskontoret anfört, att med hänsyn därtill att Höijer å de inkomstbelopp, som lagts till grund för beräkningen av pensionen, icke uppburit dyrtidstillägg ävensom till att viss reducering av löneförmanerna torde böra ske med hänsyn till dyrortsförhållandena det av lotsstyrelsen föreslagna pensionsbeloppet syntes böra något reduceras. I betraktande jämväl av att Höijer under sin tjänstetid icke erlagt pensionsavgifter funne statskontoret pensionen skäligen böra beräknas till 840 kronor för år.

I likhet med ämbetsverken finner jag mig böra förorda, att pension utverkas åt Höijer. Pensionen synes mig skäligen böra bestämmas till det av statskontoret föreslagna beloppet, 840 kronor. Jag hemställer alltså, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre lotslärlingen vid Öregrunds lotsplats Leonard Konstantin Höijer må, räknat från och med den 1 september 1938, under sin återstående livstid från anslaget till diverse pensioner och understöd m. m. uppbära en årlig pension av 840 kronor.

7:o.

Förra vägvakten vid statens järnvägar Märta Selina Jonsson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Jonsson är född den 25 februari 1872 och således den 25 februari 1939 uppnår 67 års ålder;

att hon varit anställd såsom vägvakt vid statens järnvägar (Ånge) under en tid av omkring 17 år eller från och med den 1 september 1921 till och med den 14 oktober 1938, då hon på grund av ändrade tekniska anordningar entledigats från sin anställning;

att hennes dagliga tjänstgöringstid uppgått till 8 timmar;

att hennes inkomst såsom vägvakt under de senaste fem åren av anställningstiden uppgått till i medeltal omkring 725 kronor för år;

samt att hon på grund av skada till följd av olycksfall i arbete uppbär en livränta av 88 kronor för år men för övrigt är medellös.

Jonsson, som icke blivit underkastad bestämmelserna i tjänstepensionsreglementet för arbetare, kan ej heller komma i åtnjutande av pension enligt bestämmelserna i kungörelsen den 7 december 1934 (nr 585) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst, enär

hon vid den tidpunkt, då hon uppnådde 60 års ålder, icke under sammanlagt 15 år innehaft sådan anställning i statens tjänst, som utgjort hennes huvudsakliga sysselsättning och förvärvskälla.

Järnvägsstyrelsen har gjort framställning om utverkande av pension åt Jonsson till belopp av 408 kronor för år.

Statskontoret har anslutit sig till järnvägsstyrelsens förslag.

Med biträdande av ämbetsverkens förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förra vägvakten vid statens järnvägar Märta Selina Jonsson må, räknat från och med den 1 november 1938, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 408 kronor, att utgå av trafikmedel.

8:o.

Förre stenarbetaren vid statens vattenfallsverk Erland Petterson. Av handlingarna i ärendet inhämtas,

att Petterson är född den 1 januari 1872 och således 67 år gammal;

att han varit anställd såsom stenarbetare vid följande statens vattenfallsverks byggnadsföretag, nämligen under tiden 25 oktober 1911—21 september 1918 vid Älvkarleby kraftverksbyggnad, under tiden 5 oktober 1918—22 januari 1923 vid Motala kraftverksbyggnad, vid vilket sistnämnda arbetsföretag han slutat på grund av kraftanläggningens fullbordan, samt under tiden 18 april 1933—12 juli 1938 vid Motalaströmsarbetena, varifrån han erhållit avsked på grund av arbetsbrist;

att hans sammanlagda anställningstid i vattenfallsverkets tjänst sålunda uppgått till sammanlagt omkring 16 år 5 månader, därav omkring 11 år 2 månader före 60 års ålder;

samt att Pettersons inkomster under de fem senaste åren av anställningstiden vid vattenfallsverket uppgått till i medeltal omkring 2,650 kronor för år räknat.

Petterson, som icke blivit underkastad bestämmelserna i tjänstepensionsreglementet för arbetare, kan ej heller komma i åtnjutande av pension enligt bestämmelserna i kungörelsen den 7 december 1934 (nr 585) med föreskrifter angående pensionering av viss arbetarpersonal i statens tjänst, enär han vid den tidpunkt, då han uppnådde 60 års ålder, icke under sammanlagt 15 år innehaft sådan anställning i statens tjänst, som utgjort hans huvudsakliga sysselsättning och förvärvskälla.

Petterson har hos Kungl. Maj:t anhållit att komma i åtnjutande av pension.

Vattenfallsstyrelsen har tillstyrkt den av Petterson gjorda ansökningen.

Statskontoret har föreslagit, att pension måtte utverkas åt Petterson till belopp av 504 kronor för år.

I överensstämmelse med statskontorets förslag hemställer jag, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen medgiva,

att förre stenarbetaren vid statens vattenfallsverk Erland Petterson må, räknat från och med den 1 augusti 1938, under sin återstående livstid uppbära en årlig pension av 504 kronor, att utgå av statens vattenfallsverks medel.

Vad departementschefen ovan under punkterna 1:o—8:o hemställt, däri statsrådets övriga ledamöter instämma, bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten samt förordnar, att proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar, skall avlåtas till riksdagen.

Ur protokollet:

Fritz af Petersens.